

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20.4.2009
Sayı: 183

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Teklifi gerekçesi ile birlikte ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Dt. Şevket KÖSE
Adıyaman Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler.			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	24 Nisan 2009	F. No:	2/444	
Did. Y.	Müdür	D.Şşk.	G.Sek. Y.	Gen. Sek.
OK	Konu	OK	OK	OK
BAŞKAN	f. hrd			

GEREKÇE:

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz, ekonominin her alanını ve her aktörünü olumsuz olarak etkilemiştir. Bu olumsuz etki, yaşadığımız bugünlerde artmakta ve giderek de artacağı tahmin edilmektedir. Ekonomik kriz nedeniyle işyerleri kapanmakta, insanlar işsiz kalmakta ve bunun sonucu yalnızca ekonomik olarak değil, sosyo-psikolojik olarak ortaya çıkmaktadır.

TÜİK rakamlarına göre 2001 yılında 1 milyon 957 bin olan işsiz sayısı, 2003'te 2 milyon 496 bin, 2005'te 2 milyon 479 bin, 2006'da 2 milyon 442 bin ve son olarak 2008'de ise 2 milyon 995 bin olmuştur. Üstelik, mevcut işsizlerin % 17.5'ini, yani 524 bin kişisini 2008 yılı Kasım ayı içerisinde işten çıkarılanlar oluşturmaktadır. Ayrıca, 2009 yılının ilk üç ayında işsizlik rekor boyutlara ulaşmış, ekonomik gidişat korku yaratacak niteliğe gelmiştir. Belirtilen bu rakamların işsizlik üzerine gerçek rakamları yansıtmadığı bilinen bir gerçektir. Zira: işbaşı yapmaya hazır olanların, eksik istihdamın ve mevsimlik işçilerin sayısı, bu rakamlara eklenince ortaya çok daha farklı bir tablo çıkmaktadır. Örneğin: işsiz sayısı düzeltilerek hesaplama yapıldığında 2003'teki işsiz sayısı 5 milyon 516 bin, 2006'daki sayı ise 5 milyon 414 bin olmaktadır.

Anayasa'nın 49. maddesinde belirtildiği üzere "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." Anayasanın açık hükmü de göz önüne alınırsa işsizlere verilen işsizlik sigortası, oldukça büyük öneme sahiptir.

İşsizlik sigortası Mart 2002'den bu yana uygulanan bir sistemdir. Ancak: Eylül 2007'ye geldiğimizde, sadece 872 bin kişi bundan yararlanmıştır. Bu rakam, İşsizlik Fonu'ndan yararlananların sayısının ne kadar az olduğunun bir göstergesidir, çünkü işsizlik sigortasından yararlanabilmenin koşulları oldukça ağırdır. Bilindiği üzere, işsizlik sigortası için kesintiler 2000 yılından itibaren yapılmış, ancak ödemelere 2002 yılında başlanmıştır. Başka bir ifadeyle İşsizlik Fon'unda çok ciddi miktarda para birikmiştir. Toplanan primler ile işsizlere yapılan işsizlik ödeneği ödemeleri arasındaki makasın büyümesinin asıl nedeni, sisteme hak sahibi olarak girmenin güçlüğünden kaynaklanmıştır. Buna sistemden yararlananlara yapılan ödemelerin tutarlarının düşük olması ve yararlanma süresinin kısıklığı

eklenince, kaynaklar-ödemeler orantısızlığı veya prim ödeyen yükümlü-işsizlik ödeneğinden yararlanan hak sahibi dengesizliği giderek büyümüştür.

Nitekim, kuruluşundan dört yıl sonra Haziran 2004'te 11 milyar 436 milyon TL'ye ulaşan Fon gelirleri, 28 Şubat 2007 tarihi itibarıyla 25 milyar 998 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu tutarın 8 milyar 199 milyon TL'si işçi ve işveren primi (gecikme zammı dâhil), 2 milyar 753 milyon TL'si Devlet Katkısı, 10 milyon 65 bin TL'si İdari Para Cezası ve 15 milyar 35 milyon TL'si faiz geliridir. 28 Şubat 2007 tarihi itibarıyla Fonun toplam varlığı, işsizlik sigortası fonu giderleri 1 milyar 209 milyon YTL ve ücret garanti fonu gideri 5 milyon 115 bin TL düşüldükten sonra, 24 milyar 783 milyon TL olmuştur.

Rakamlardan da anlaşılacağı gibi, işsizlik sigortasından yararlananların sayısı sembolik orandadır. Bunun en önemli nedeni, daha önce de belirtildiği gibi, işsizlik sigortasını hak edebilmek için yerine getirilmesi gereken şartlardır. Bu sigortayı hak edebilmek için yerine getirilmesi gereken şartlar, günümüzde yaşanan işsizliğin artışı da hesaba katılırsa sosyal devlet ilkesi ile çelişmektedir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 51. maddesi "hizmet akitlerinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olmaları kaydıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanırlar" demektedir. Maddeye konulan 600 ve 120 gün şartları ise işsizlik sigortasından yararlanan sayısının azalmasına ve işsizlerin insanca bir yaşam sürmesine engel teşkil etmektedir. Bu nedenle 600 günlük şartın 300, 120 günlük şartın ise 60 gün olarak değiştirilmesi ve bu yolla devletin Anayasal bir görevinin yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

**4447 SAYILI İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 51. maddesinin ilk fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Bu Kanun uyarınca sigortalı sayılanlardan hizmet akitleri aşağıda belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona erenler, Kuruma süresi içinde şahsen başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydettirmeleri, hizmet akitlerinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 300 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 60 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olmaları kaydıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanırlar.”

MADDE 2- Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü